

MARIA TERESA CASTELLÓ BOU ■ AUTORA DEL LLIBRE 'LA DONA PAGESA, DE LA GUERRA CIVIL ALS ANYS 60. TERRES DE L'EBRE'

'Les pageses eren discriminades'

J. JOAQUIM BUJ

- Com era la vida de les dones al període estudiat al seu llibre, de la Guerra Civil als anys 60?

- No era uniforme. A la Guerra eren les responsables de cuidar la família i el camp. Es van haver de refugiar als masos per escapar del foc creuat entre els dos fronts. Rentaven la roba dels soldats a canvi menjar i altres productes de primera necessitat.

- També van seguir patint a la postguerra?

- Sí, sobretot les acusades de ser 'roges' van patir la repressió franquista, fins i tot els tallaven el pèl al zero. Havien de treballar a jornal de vila, o sigui sense cobrar, reconstruint camins, etc.

- Sobrevivien igual arreu de l'Ebre?

- A la Terra Alta 'anaven al ferro', que era recollir metralla per les serres de Cavalls i Pàndols per a després vendre-la. Guanyaven més diners que anant al camp, on les dones estaven discriminades i cobraven 'sou de dona', que era la meitat del dels homes. Als pobles dels Ports, les dones treballaven el margalló i venien els cabassos a altres llocs on no se'n feien o barataven el margalló un cop l'any. La dona pagesa feia estraperlo d'arròs i oli d'oliva, anant a zones veïnes d'Aragó i Castelló.

- Per què acaba als anys 60?

PERFIL

M. Teresa Castelló Bou, llicenciada en Humanitats per la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) i membre de la junta directiva del Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre (CERE), ha presentat aquesta setmana el seu llibre 'La dona pagesa, de la Guerra Civil als anys 60. Terres de l'Ebre' a la Biblioteca Comarcal de Móra d'Ebre. Tot i ser natural de Llagostera (Girona), fa 30 anys que viu a la Ribera.

M. Teresa Castelló amb el seu llibre, publicat per Farell Editors. FOTO: JOAN REVILLAS

- La mecanització del camp va portar molts canvis, als quals la dona es va haver d'adaptar, com ara, criant l'aviram a les golfes.

- Quins són els objectius del treball?

- Fer visible la discriminació de la dona en general i, més en concret, al camp. Són vides anònimes de dones que van fer un treball dur. També volia reflectir la part social de la vida de la dona, marcada per les feines casolanes, com anar a buscar aigua i rentar al riu.

- Ha canviat molt el treball de la dona des de llavors fins ara?

- Sí, per les comoditats a casa. La moral franquista s'allunya, a partir de finals dels anys 60. Però avui dia, a les dones pageses encara els hi costa agafar

protagonisme a les associacions agràries.

- Li va ser fàcil realitzar la recerca?

- L'he fet en diverses tongades, primer vaig fer l'estudi a la Ribera d'Ebre l'any 2007, que em va servir de treball de fi de carrera. Després vaig fer el treball de camp a les altres tres comarques ebreques i el vaig acabar l'any passat. M'ha servit per conèixer millor el territori i he tingut moltes facilitats per part de les informants.

- Com han anat les presentacions del llibre?

- Molt bé. Ha estat un treball molt viscut i ja l'hem presentat a Flix, la Torre de l'Espanyol i Móra d'Ebre, entre d'altres llocs, de la mà de Farell Editors.

- És la primera obra que publica?

- No. En tinc una altra amb Anna Figueras sobre els licors del Priorat, la Terra Alta i la Ribera d'Ebre.

- Està treballant en alguna altra investigació?

- Formo part d'un grup de catalogació dels aljubs que hi ha al municipi de la Torre de l'Espanyol.

L'obra fa visible la discriminació de la dona, en especial al camp, explicant vides anònimes de dones que van treballar dur